

Novoletno darilo – Kvadrantidi 2019 Efemeride januar 2019

Letošnji prvi meteorski roj je bil prekrasno darilo za vse opazovalce, ki so vztrajali v mrzli noči iz 3. na 4. januar. Maksimum roja je bil 4. januarja ob 3. uri zjutraj z $ZHR_{max} = 123$ in $r = 2,1$. (ZHR_{max} pomeni število meteorjev, ki naj bi jih videl opazovalec ob idealnih vremenskih pogojih z radiantom meteorskega roja v zenitu).

Kvadrantidi so aktivni od 27. decembra do 10. januarja. Ob maksimumu je ZHR od 60 do 120, ki občasno naraste do 200 meteorjev/uro, kot leta 1900 in 1965. Radiant leži v že pozabljenem ozvezdju Quadrans Muralis. Radiant leži v ozvezdju Voznika – Bootes. Vidimo ga vso noč, najvišje je ob koncu noči ($\delta = 67^\circ$) nad obzorjem. Maksimum je kratek, traja le nekaj ur in nastopi od 3./4. januar. Kvadrantidi so hitri meteorji z $V_\infty = 41$ km/s. Njihovo matično telo je asteroid 2003 EH1. Nekoč je bil to komet, ki je izgubil svoj plašč kamenja in ledu. Obhodna doba okoli Sonca je 5,52 let, spada v grupo asteroidov NEO Amor. Ima premer 2,5 - 4,0 km.

Kvadrantid, 4.1.2019 ob 00:54:46 UT, trajanje $t = 0,7$ s, kotna hitrost $v = 19^\circ$ /s, svetlost -3 magnituda.

Stane Slavec

(Efemeride si lahko ogledate tudi v reviji Življenje in tehnika.)

datum	Sonce		Luna		čas
	vzhod	zahod	vzhod	zahod	
01.01.	07:44	16:27	02:58	13:35	CET
05.01.	07:44	16:31	07:05	16:09	CET
10.01.	07:43	16:36	10:15	20:55	CET
15.01.	07:40	16:43	12:17	01:06	CET
20.01.	07:37	16:49	16:03	06:50	CET
25.01.	07:33	16:56	22:27	10:16	CET
30.01.	07:27	17:04	03:01	12:43	CET

Planeti:

- ★ **Merkur** je v ozvezdju Strelca viden v začetku meseca, ko vzhaja dobro uro pred Soncem.
- ★ **Venera** je januarja Danica in vzhaja okoli štirih. Sredi meseca se iz ozvezdja Tehtnice preseli v ozvezdje Škorpionja. Takrat se sreča z Jupitrom.
- ★ **Mars** v ozvezdju Rib zahaja okoli enajstih zvečer.
- ★ **Jupiter** je viden v jutranjih urah. V ozvezdju Škorpionja sprva vzhaja okoli pol šestih, konec meseca pa že ob štirih zjutraj. Takrat se sreča z Venero.
- ★ **Saturn** je v ozvezdju Strelca viden konec meseca, ko vzhaja okoli šestih zjutraj.
- ★ **Uran** je sprva na nebu do dveh zjutraj, nato pa zahaja vse bolj zgodaj in konec meseca zaide okoli polnoči. Nahaja se v ozvezdju Rib.

21. januarja nastopi popoln Lunin mrk. Začne se ob 3:36, opazujemo pa ga lahko do zahoda Lune ob 7:45. Popolna faza traja od 5:41 do 6:43, Luna pa bo najbolj zakrita ob 6:12.

Urška Pajer

V A B I L O

Vabimo vas na mesečni sestanek, ki bo v torek 15. 01. 2019 ob 18^h v predavalnici F3 Fakultete za matematiko in fiziko, Jadranska 19, v Ljubljani. Glavni del sestanka bo predavanje:

Kako Zemlja ustvari magnetno polje

Borut Jurčič Zlobec in Aleš Berkopec

Na sestanku si bomo ogledali dva filma o tem, kako Zemlja ustvari magnetno polje. Temu bo sledila razlaga in razgovor. Omenjena filma sta v angleškem jeziku z angleškimi podnaslovi:

★ How Earth Creates Its Magnetic Field

★ Spinning Sphere of Molten Sodium

Če bo ostal čas si bomo pogledali še zanimivo in zelo dobro pripravljeno predavanje (kljub mačku) gospoda Lawrence Kraussa o detekciji gravitacijskih valov (tudi v angleškem jeziku in z angleškimi podnaslovi).

Vabljeni!

Bernard Ženko

Dodatne informacije o tem in preteklih predavanjih najdete na <http://www.adj.si>.

Dohodnina!

Ali ste vedeli, da lahko del dohodnine namenite društvu? To pomeni, da bo del dohodnine, ki ste jo plačali državi, nakazan na društvo, namesto da bi šel v skupen proračun države. Ta denar predstavlja pomemben del naših prihodkov, zato prosim vse, ki imate to možnost, da del svoje dohodnine namenite ADJ.

Kako to naredite elektronsko ali s papirnim obrazcem je pojasnjeno na <http://www.adj.si/Drustvo/Dohodnina>.

Sam že leta namenjam društvu 0,5 odstotka svoje dohodnine in sem vesel, da s tem vsaj malo pripomorem našemu Javorniku.

Aram Karalič

E-poštni seznam slo-astro

Slovenski amaterski astronomi komuniciramo tudi preko poštnega seznama ("mailing liste") **slo-astro**, kjer si izmenjujemo prispevke vseh vrst: opozorila o zanimivih astronomskih dogodkih in prireditvah, vabila na opazovanja, poročila o opazovanjih, vprašanja, ponudbo rabljene opreme itd. Prijavi se lahko vsak, dodatne informacije in prijava na <http://www.adj.si/slo-astro>.

Aram Karalič

Objavite prispevek!

Mesečnik potrebuje prispevke. Zato pozivam vse, ki želite kaj objaviti, da mi po elektronski pošti pošljete svoj prispevek. Prispevki so lahko raznovrstni: poročilo o opazovanju, slika, risba, zanimiva astronomska novica, predstavitev domačega observatorija ali teleskopa, skratka – karkoli, kar bodo ostali lani drutva z zanimanjem prebrali.

Aram Karalič

Javorniški Mesečnik izdaja Astronomsko društvo Javornik, Ljubljana / ISSN 1581-1379 / urednik Aram Karalič / izhaja v prvi polovici meseca / prejemajo ga brezplačno vsi člani Astronomskega društva Javornik / prispevke pošljite na naslov jam@adj.si / **ROK ZA ODDAJO PRISPEVKOV JE 7. DAN V MESECU** / prispevkov praviloma ne lektoriramo / stavljeno v L^AT_EXu